

Handläggare

Telefon:

Till

Farsta stadsdelsnämnd

Underlag till förskolerapport 2026 för Farsta stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
2 Styrning och ledarskap.....	5
2.1 Bakgrund.....	5
2.2 Förutsättningar för rektorns pedagogiska ledarskap.....	5
2.2.1 Hur skapar stadsdelsförvaltningen förutsättningar för rektor som pedagogisk ledare?.....	5
2.2.2 Hur stärker stadsdelsförvaltningens organisation rektors pedagogiska ledarskap?.....	5
2.3 Insatser utifrån det socioekonomiska stödet.....	6
2.3.1 Följer stadsdelsförvaltningen upp hur den socioekonomiska ersättningen används? Om ja, beskriv uppföljningarnas slutsatser, det vill säga dess effekter?.....	6
2.4 Införande av infomentor i relation till det systematiska kvalitetsarbetet.....	6
2.4.1 Upplever ni att det förändrade arbetssättet i Infomentor har lett till ett ökat fokus på undervisningen i det systematiska kvalitetsarbetet? Om ja, beskriv hur.....	6
3 Nationell måluppfyllelse.....	7
3.1 Skolverkets och SPSM:s kvalitetsdialoger.....	7
3.1.1 Vilka delar i ert kvalitetsarbete kommer ni att fokusera på framåt utifrån kvalitetsdialogerna? Beskriv också varför ni lagt fokus på just dessa delar.....	7
3.2 Barngrupper utan förskollärare.....	7
4 Förskolans kompensatoriska uppdrag.....	9
4.1 Utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket.....	9
4.1.1 Hur har ni arbetet med att stärka förskolans personals kompetens och kunskap i yrkesvenska under året?.....	9
4.2 Barns närvaro i förskolan.....	9
4.2.1 Hur har ni utvecklat ert arbete med närvarostatistik?.....	9
4.2.2 Har ni ändrat verksamheternas organisation utifrån den bild närvarostatistiken ger? Om ja, beskriv hur.....	10
4.2.3 På vilket sätt används er närvarostatistik för att främja barns närvaro?.....	10
4.3 Frågor om Kompetensutveckling.....	10
4.3.1 Vilka utvecklingsområden som föranleder utbildningsinsatser har ni identifierat under året.....	10
4.3.2 Vilka identifierade utbildningsinsatser har genomförts?.....	10

1 Inledning

På uppdrag av kommunfullmäktige tas en årlig stadsövergripande rapport fram i syfte att på ett överskådligt och lättillgängligt sätt beskriva utvecklingen och kvaliteten i stadens förskolor oavsett regiform.

Rapportens innehåll fokuserar på:

- strategiskt viktiga områden på övergripande nivå
- kommunfullmäktiges budgetuppdrag för verksamhetsområdet förskola samt
- områden kopplade till förskolans nationella uppdrag

Stadsdelsnämnderna bidrar till rapportens innehåll med underlag kring frågeområden som berör den kommunala förskolan. Stadsdelsnämndernas underlag, tillsammans med andra relevanta underlag, ligger till grund för rapporten.

Frågeområden i årets anvisningar finns under rubrikerna:

- Styrning och ledarskap
- Nationell måluppfyllelse
- Förskolans kompensatoriska uppdrag

Stadsdelsnämndernas underlag lämnas i samband med tertialrapport 2 via särskild rapport i ILS:n.

Under varje rubrik i anvisningarna anges bakgrund till det berörda området samt ett antal frågor inom varje område. Anvisningarna anger även hur svaren ska redovisas.

Underlaget kan komma att kompletteras med dialoger mellan förskoleförvaltningen och stadsdelsförvaltningar i de frågor där en fördjupad förståelse behövs för att få helhetsbild av det som skrivs fram.

2 Styrning och ledarskap

2.1 Bakgrund

Ledarskapets kvalitet är grundläggande för en välfungerande verksamhet och framgångsrik utveckling av verksamheten. Ledarskap och styrning handlar om att på olika sätt stärka förutsättningarna för verksamheten.

Frågorna handlar om det pedagogiska ledarskapets förutsättningar, om det socioekonomiska stödets användning samt hur införandet av Infomentor i relation till det systematiska kvalitetsarbetet.

2.2 Förutsättningar för rektorns pedagogiska ledarskap

Huvudmannen ansvarar för att ge rektorn förutsättningar att pedagogisk ledare. Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och annan personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt genomförs i enlighet med de nationella målen. Att vara pedagogisk ledare innebär att i enlighet med läroplanen utveckla utbildningen. Det arbetet kräver till exempel resurser såsom avsatt tid eller stöd från huvudmannen. I det ingår vanligtvis även att huvudmannen tydliggör omfattningen av rektorns mandat, uppdrag och befogenheter.

2.2.1 Hur skapar stadsdelsförvaltningen förutsättningar för rektor som pedagogisk ledare?

Stadsdelsförvaltningen skapar förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap genom gemensamma strukturer för systematiskt kvalitetsarbete, kvalitetsdialoger, pedagogiska nätverk och kompetensutvecklingsinsatser. Rektorer och biträdande rektorer ges stöd i att följa upp utbildningens kvalitet genom gemensamma analysverktyg, lärloggar och årshjul för SKA och SAM.

Förvaltningen möjliggör även deltagande i forsknings- och utvecklingsinsatser, bland annat genom Ifous-programmet Förskolebarns förändrade kunnande. Detta stärker rektoreernas arbete med att utveckla undervisningen på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

2.2.2 Hur stärker stadsdelsförvaltningens organisation rektors pedagogiska ledarskap?

Organisationen stärker rektors pedagogiska ledarskap genom ett nära samarbete mellan rektorer, biträdande rektorer, specialpedagoger och avdelning förskola. Gemensamma utvecklingsområden beslutas på stadsdelsnivå och följs upp genom kvalitetsdialoger, verksamhetsbesök och analysmöten.

Stadsdelsförvaltningen erbjuder också stöd inom ekonomi, HR, barnhälsa och specialpedagogik, vilket frigör tid för rektor att fokusera på undervisningens kvalitet och verksamhetens utveckling. Det gemensamma arbetet med likvärdiga lärmiljöer,

bibliotekskultur, språkutveckling och STEAM bidrar till en ökad samsyn mellan förskoleenheterna.

2.3 Insatser utifrån det socioekonomiska stödet

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens olika förutsättningar och behov. Samtliga huvudmän fördelar resurser till utbildningen i förskolan och rektorn ansvarar för att fördela resurser inom en förskoleenhet efter barnens olika förutsättningar och behov.

Förskolans utbildning behöver utformas på olika sätt vilket gör att resursfördelningen blir olika för olika förskolor. För att skapa en förskola med utjämnande socioekonomiska effekter är det viktigt att vid resursfördelningen beakta de socioekonomiska förhållanden som barnen lever i. För barn som lever i socioekonomiskt utsatta miljöer kan till exempel barngruppens storlek, personalens utbildningsnivå och personalens språkkunskaper vara extra viktiga.

2.3.1 Följer stadsdelsförvaltningen upp hur den socioekonomiska ersättningen används? Om ja, beskriv uppföljningarnas slutsatser, det vill säga dess effekter?

Ja. Användningen av socioekonomisk ersättning följs upp inom ramen för verksamhetsuppföljning, kvalitetsdialoger och ekonomiska uppföljningar.

Uppföljningen visar att resurserna främst används för att stärka det kompensatoriska uppdraget genom ökad personaltäthet, särskilda pedagogiska insatser, utveckling av tillgängliga lärmiljöer, tidiga stödinsatser samt arbete med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Sammantaget bedöms den socioekonomiska resursfördelningen bidra till ökad likvärdighet, förbättrade möjligheter att möta barns olika behov och stärkta förutsättningar för barns utveckling och lärande.

2.4 Införande av infomentor i relation till det systematiska kvalitetsarbetet

Infomentor infördes i Stockholms stads kommunala skolor inför höstterminen 2024 som ersättare för den tidigare Skolplattformen. För pedagoger och personal fungerar Infomentor som ett digitalt stöd för dokumentation och elevkommunikation.

2.4.1 Upplever ni att det förändrade arbetssättet i Infomentor har lett till ett ökat fokus på undervisningen i det systematiska kvalitetsarbetet? Om ja, beskriv hur.

I samband med byte av plattform har vi sett över och reviderat våra mallar kring det systematiska kvalitetsarbetet i Farsta. Det är först nu som arbetet påbörjas med att använda arbetssättet med denna gång större fokus på analysdelen och resultat av barns förändrade kunnande.

3 Nationell måluppfyllelse

Enligt skollagen ska förskolan säkerställa en trygg, likvärdig utbildning med hög pedagogisk kvalitet för alla barn.

Frågorna handlar om Skolverkets och SPSM:s kvalitetsdialoger samt antal förskollärare i barngrupper.

3.1 Skolverkets och SPSM:s kvalitetsdialoger

Skolverket och SPSM har genomfört kvalitetsdialoger med Stadsdelsförvaltningarna och Förskoleförvaltningen. Syftet med dialogerna är att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet vilket ska leda till ökad kvalitet och likvärdighet i skola och förskola. Dialogerna utgår från områdena likvärdighet, kvalitet samt barns utveckling och lärande och frågor.

3.1.1 Vilka delar i ert kvalitetsarbete kommer ni att fokusera på framåt utifrån kvalitetsdialogerna? Beskriv också varför ni lagt fokus på just dessa delar.

Kopplingen mellan undervisningsnivå och rektorsnivå behöver systematiseras för att kvalitetssäkra arbetet så att det leder till att uppfylla våra mål.

Vi kommer att ta fram en "Rutin för systematiskt kvalitetsarbete i Farsta förskolor", ett tydliggörande av SKA på de tre nivåerna - det finns idag för barnhälsa men det kommer även att involvera det kompensatoriska uppdraget och lärandeuppdraget.

- Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus, och samsyn kring gemensam förståelse i hela styrkedjan och reflektioner över glappen i den egna styrkedjan.
- Relevanta och riktade underlag för undervisningsnivån utifrån den "pedagogiska blicken" så att rektor och huvudman vet att verksamheten erbjuder varje barn i Farsta stadsdel en likvärdig förskola.
- Den pedagogiska blicken ska riktas åt rätt håll och att dokumentationen ger underlag till alla nivåer i hela styrkedjan.
- Att hitta balansen i styrningen och ge förutsättningar i organisationen att leda det systematiska kvalitetsarbetet genom andra.

3.2 Barngrupper utan förskollärare

Förskoleförvaltningen har under flera år följt upp antalet barngrupper som saknar legitimerade förskollärare.

Med antal barngrupper avses, i enlighet med Skolverkets definition, den konstellation som barn vistas i större delen av dagen.

Enligt *Skollagen* 2 kap. 13, 15 §§ ska en legitimerad förskollärare ansvara för den undervisning som han eller hon bedriver.

Mätdatum är tertialrapport 2, uppgifter kan hämtas via beräkningsmodellen.

Tabell 1.1

	2026 (halvår)
Antal barngrupper totalt	127
Antal barngrupper som saknade legitimerad förskollärare	0

4 Förskolans kompensatoriska uppdrag

4.1 Utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket

Personalen i förskolan behöver ha tillräckliga kunskaper för att kunna samtala, läsa högt och introducera nya ord och begrepp för barnen på ett rikt och nyanserat sätt så att bestämmelserna i läroplanen uppfylls.

Under åren har flera utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket har genomförts i alla stadsdelar.

Under 2026 genomför Revisionskontoret i Stockholms stad en revision av förskolepersonalens kompetens och kunskapsnivå i svenska språket.

4.1.1 Hur har ni arbetet med att stärka förskolans personals kompetens och kunskap i yrkessvenska under året?

Behov av kompetensutveckling inom yrkessvenska identifieras av rektor i dialog med medarbetare, framför allt genom medarbetarsamtal och uppföljningar av uppdragets genomförande.

Behovet av riktade utbildningsinsatser i yrkessvenska kvarstår och har lyfts till förskoleförvaltningen. Förvaltningen ser fortsatt behov av ytterligare insatser för de medarbetare som bedömts behöva utveckla sina kunskaper i svenska språket.

Tabell 1.2

Fråga	2024	2025	2026
Antal medarbetare som av rektor har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska, totalt för stadsdelsområdet	5	20	18
Antal medarbetare som har genomfört någon form av kompetensutveckling inom svenska	5	0	0

4.2 Barns närvaro i förskolan

I rapporten Förskola i Stockholm 2025 beskrevs hur stadsdelsförvaltningarna börjat använda sig av den statistik som finns att tillgå genom närvarosystemet Tempus.

4.2.1 Hur har ni utvecklat ert arbete med närvarostatistik?

Statistiken används för att kontrollera oregelbunden närvaro. Pedagoger och biträdande rektorer kontrollerar faktisk närvaro och faktisk frånvaro en gång i månaden. Avdelning förskola gör stickprov terminsvis. Inför att *Rutin för att främja närvaro* infördes genomfördes

en utbildning med chefer och ansvariga pedagoger. Arbetet med närvarostatistik har utvecklats genom systematiska uppföljningar med stöd av Tempus. Samtliga kommunala förskolor använder systemet för närvarorapportering. I och med det arbetet, med ett tydligare uppdrag för biträdande rektorer, så har den oregelbundna frånvaron minskat. Perioden mars till maj minskade antalet barn som varit närvarande färre än 15 dagar på tre månader från 16 till 10 stycken.

4.2.2 Har ni ändrat verksamheternas organisation utifrån den bild närvarostatistiken ger? Om ja, beskriv hur.

4.2.3 På vilket sätt används er närvarostatistik för att främja barns närvaro?

Samtal mellan pedagoger och/eller biträdande rektor vid oregelbunden närvaro. Närvarostatistiken används för att tidigt identifiera barn med oregelbunden närvaro. När avvikelser upptäcks genomför pedagoger och biträdande rektorer dialoger med vårdnadshavare för att undersöka orsaker och erbjuda stöd vid behov.

Det systematiska arbetet med närvaro bidrar till ökad medvetenhet om närvarons betydelse för barns utveckling, lärande och delaktighet i förskolans utbildning. Närvarostatistiken utgör därmed ett viktigt underlag i det förebyggande och främjande arbetet.

4.3 Frågor om Kompetensutveckling

Huvudmannen ska fortlöpande analysera personalens kompetensutvecklingsbehov. De behov som identifieras i utbildningen ska utgöra utgångspunkten för vilken kompetensutveckling som prioriteras. Huvudmannen behöver därför ge rektorn möjlighet till sådana organisatoriska förutsättningar som är nödvändiga för att rektorn ska kunna genomföra systematiska uppföljningar och analyser av utbildningen.

4.3.1 Vilka utvecklingsområden som föranleder utbildningsinsatser har ni identifierat under året

De mest framträdande utvecklingsområdena är barns förändrade kunnande, STEAM, NPF och inkludering, barnhälsa och barnsäkerhet, arbete mot rasism, flerspråkighet, våldsförebyggande arbete samt medarbetarskap och krisberedskap. Dessa områden har identifierats som strategiskt viktiga för att stärka kvaliteten i utbildningen och verksamhetens måluppfyllelse.

4.3.2 Vilka identifierade utbildningsinsatser har genomförts?

Under året har bland annat följande utbildningsinsatser genomförts:

deltagande i Ifous-programmet Förskolebarns förändrade kunnande

kompetensutveckling inom STEAM genom Förskoleforum

utbildning och utvecklingsarbete kring dialogisk högläsning och fokusord

kompetensutveckling inom barns psykiska hälsa

arbete med självledarskap och aktivt medarbetarskap

utbildning kring rasism och inkluderande arbetssätt

fortbildning inom barnsäkerhet, krisberedskap och informationssäkerhet

föreläsning och workshops kring lärmiljöer